

Vänsterpartiet
Region Sörmland

Budgetförslag 2022

Vad är normalt?

Ingen av oss är obemärkt av Coronapandemin som drog in över världen 2020. Vi behöver tillsammans hålla smitta nere, samtidigt som vi hittar nya lösningar för att fortsätta framåt.

Pandemin kom med nya funderingar för hur vi vill och kan leva. Vilka bör vara nästa steg i den nya verkligheten? Vilka behov finns inom våra olika regionala verksamheter, för att våra medarbetare och de som bor i Sörmland ska känna sig trygga vad gäller exempelvis arbete och hälsa?

Att vi håller oss friska är bra för hela samhället. Vi vill se ett tryggt och hälsosamt Sörmland där alla är välkomna på jämlika villkor, detta är en förutsättning för all vår politik.

Det är för allas rätt till en jämlik vård som vi har vår välfärd. En välfärd för alla, värd att kämpa för. Vänsterpartiet kommer aldrig tillåta en utveckling där Sverige fortsätter slitas isär. Vi är för verklig valfrihet, där alla ges lika chans.

Välfärdsmaskineriet fungerar inte utan dig, inte utan mig, inte utan ett oss. Genom gemensamma krafter i form av arbetsinsatser och skatter drivs Region Sörmland året runt alla tider på dygnet för allas vårt bästa.

I detta ska ingen kunna se egen vinning. Vi ser med vanda hur halvprivata sjukvårdslösningar växt fram på kollektivets bekostnad. Vi anser att om det blir pengar över ska de återinvesteras i välfärden. Möjligheten till ett friskare liv ska ligga i sjukvårdens händer, inte som i dag i kapitalets händer.

Vi kommer alltid att stå upp för mänskliga rättigheter, för demokrati, insyn och möjlighet till påverkan. Vår politik i Region Sörmland grundar sig på Vänsterpartiets grundläggande ideologiska frågor.

Vänsterpartiet står för solidaritet, för ett jämlikt samhälle där alla får ta plats och där förutsättningarna för ett gott liv ska ges till var och en. För oss är människor människor oavsett ursprung, klass, kön, ålder, funktionalitet, sexuell läggning med mera.

Vi ser naturens kraft och möjligheter för oss människor att ta hand om vår miljö och vill maximera våra handlingar för ett bättre klimat. Vi vill inte skambelägg den enskilde utan lägger störst ansvar på de som gör störst avtryck, företagen.

Regionen behöver arbeta mer med digitala lösningar och AI där så passar. Här måste patient och vårdgivare samarbeta för goda lösningar för var och en. Utvecklingen för att patienter ska kunna komma i kontakt digitalt med vården, behöver skyndas på.

Kostnader och ersättningar ska vara rimliga. Din plånbok ska inte avspeglas i din tandhälsa. Tvångsvårdade ska inte betala för att bli omhändertagna. Primärvården, den vård vi oftast behöver, ska inte kosta något. Politiker, tjänstemän och privata aktörer ska inte sko sig med guldskor utan få ersättningar som är rimliga.

I Sörmland är det många som lever i social utsatthet, utan arbete, utan utbildning. Coronapandemin har inte gjort situationen bättre. Vi behöver se länets brister och sätta in resurser där de behövs bäst.

Självklart behöver vi se Sörmlands fördelar. Läget nära storstadsregioner är bra på ett sätt. Landsbygden, bruksmiljöerna och skärgården har sin charm, behov och krafter. Satsningarna vi gör i denna budget innebär vinster för så väl arbetslivet, folkhälsan och miljön. Vi satsar på barn, äldre och dig mittemellan.

Lotta Back,
Gruppledare

Utsatta och insatta

Regionens personal har varit i främsta ledet under pandemin. De kämpar med svårt sjuka, de har dragit ett tungt lass, välfärdsarbetare har hjälpt till att hålla ihop samhället i krisen. Nya arbetssätt behöver utvärderas och behovsanalys inför framtiden är viktig.

Pandemin har skapat en oro på arbetsmarknaden. Jobb har försvunnit, vissa har varit permitterade, mycket arbete har skett från hemmen. Situationen har stabiliserats något sedan förra året, men oro kvarstår kring hur arbetsmarknaden kommer utvecklas, hur mötesformer ska se ut framöver, många har sett att arbete hemifrån fungerar bra, ja hur gör vi nu?

Många medarbetare har arbetat extremt hårt. Insatserna att hålla regionen igång är ovärderliga. Ett stort tack är dessa personer värda och mycket därtill. Vi behöver se över hur de ska orkar arbeta vidare, de besitter viktiga erfarenheter som vi behöver få nya medarbetare att dra nytta av.

Redan innan pandemin såg vi hur personal kämpade och hur chefer vridit och vänt på sig själva, sin personal och på de medel de har för att driva verksamheterna. Sörmland behöver ta ett krafttag för att få en stabilitet och arbeta för utveckling. Vi behöver också stå rustade inför framtida krissituationer. Att minska på hyrpersonalen ger mer kontinuitet och utvecklingspotential.

Vi vill se nöjdare personal som är stolta över att vara medarbetare i Region Sörmland. Region Sörmland ska bygga upp en vi-känsla. Cheferna behöver vara lyhörda och ges stöd för ett tydligt ledarskap. Vi behö-

ver både satsa på rekrytering och att få människor att stanna kvar, Region Sörmland - där folk vill jobba!

Vänsterpartiet uppskattar medarbetarna. Med modernt sätt att se på arbetstider ger vi medarbetarna ork genom hela arbetslivet, tid till nedvarvning mellan arbetspassen och spar på deras kroppar. Samtidigt kan vi nyttja resurser så som lokaler bättre och kan ge patienter en vård med bättre kvalitet, tillgänglighet och bemötande. Sex timmars arbetsdag är något vi vill realisera.

Vi vill se mer fortbildningsmöjligheter, ge vårdpersonalen en bonus vart femte år samt behålla den ökade friskvårdssatsningen. Att erbjuda forskning, vidareutbildning och fortbildning är viktiga inslag i att kvalitetssäkra verksamheten. Vi vill ha åtgärder som ger en arbetsplats präglad av trygghet och utveckling och där medarbetarnas kraft och potential uppskattas. Vi avsätter pengar för att göra arbetsmiljön och patienternas upplevelse av vården mer attraktiv.

Vi har medarbetare som sällan lyfts fram, här tänker vi på specialpedagoger, paramedicinsk personal samt anställda inom kultursektorn. Vi behöver se över dessa arbetsgruppers löner, att de ges möjlighet till fortbildning och höja attraktiviteten för att kunna locka nya medarbetare.

Personalen ska arbeta under goda förhållanden, med tydliga villkor som motsvarar kollektivavtal samt lagstadgad meddelarfrihet. Vi anser att karensdagen ska försvinna.

Personalen behöver kunna känna sig trygga under sin arbetsdag, särskilt under Coronapandemin. Vi behöver se över arbetssätt, strukturer och underlätta hemarbete för de som kan arbeta hemifrån. Ledningen behöver kommunicera tydligt. Regionen behöver ta ett bättre grepp kring personalfrågor och inrätta ett personalutskott.

Hela livet

Pandemin har gjort det än tydligare hur viktig vården är när vi behöver den. Vården möter vi i hela livet, då mamma behöver stöd vid förlossningen, på ungdomsmottagningen, när din syrra känner en knöl i bröstet, när morfar behöver nya tänder.

Under pandemin har vård ibland fått vänta då den inte räckt till eller då patienterna inte sökt vård.

Vaccineringen har varit en stor del i att minska svårt sjuka i länet. Vaccineringen kommer på olika sätt att fortsätta framöver. Vi behöver informera och engagera befolkningen, säkerställa tillgång till nödvändigt materiel och göra arbetet smidigt och tydligt.

Patienter har fått vänta på vård. En del patienter med Covid-19 har fått prova på en tuff intensivvård och behöver rehabiliteras och tas om hand lång tid framöver.

Vi behöver se de behov som uppstår just nu i och med Coronapandemin och planera för framtiden. Vi behöver säkerställa att vi klarar av den vård som inte blivit av samtidigt som vi banar väg för lösningar inför framtida händelser och kriser. Vi vill se att Region Sörmland tar fler steg för att realisera en effektiv, ändamålsenlig, säker och jämlik vård med patienten i fokus.

Vi behöver se patienters behov utifrån var i livet de befinner sig. Länetns invånare blir allt äldre. Du som patient ska involveras mer i din vård. Vården ska ges på lika villkor samtidigt som individuella behov ska anpassa vården.

Ingen ska diskrimineras eller utsättas för kränkande behandling i Region Sörmlands regi. Vården behöver bli mer lättillgänglig, med nya arbetssätt. Genom arbetet med nära vård kommer resurser fler till nytta och fler nås. Patienter ska känna sig trygga när de kommer till vården.

I ett län som Sörmland där många mår sämre än i andra delar av landet behöver vi satsa mer på förebyggande folkhälsoarbete.

Vi kommer behöva leva med Corona i vårt medvetande ett bra tag framöver. Även om restriktionerna släpps kommer vi vara märkta av denna tid och tankesätt har ändrats.

Inom primärvården behöver vi stärka upp för att ta emot fler som mår psykiskt dåligt, vi behöver fler distriktsköterskor till exempel mobila sådana för att stötta upp i de mindre orterna. Vi anser att Regionen bör se över vilka resurser som ska finnas på vårdcentralerna, naprapater och kiropraktorer i egen regi borde anställas. Primärvården ska vara avgiftsfri. Digital triagering ger vinster för alla när det väl kommit på plats.

Arbetet med rättspsykiatri vid Karsuddens sjukhus ska ske tryggt och möta framtidsutmaningar så väl då det gäller vård, säkerhet, miljö som It. Tvångsvård ska vara avgiftsfri.

Tänderna är en del av kroppen, de höga priserna i tandvården gör att vi vill se att ett högkostnadskort införs inom tandvården.

Kvinnor och flickor mår generellt sämre än pojkar och män. Så här kan vi inte ha det. Kvinnosjukvård så som mödravård, endometriovård, eftervård för förlösta, gynekologi och ungdomsmottagning behöver lyftas. Kvinnors mående generellt behöver uppmärksammas. Kulturdolorna som fungerade så väl ska återinföras. Våldsutsatta personer behöver få mer stöd.

Fler behöver må bättre psykiskt. I vår budget har vi satsningar på psykiatrin genom hela livet. Vi behöver kunna hjälpa fler att se att ett bättre liv är möjligt både genom exempelvis samtalsstöd och hjälpt till livsstilsförändringar. Suicid ska inte ses som ett alternativ för Sörmlänningar.

Att må dåligt i unga år sätter spår. BUPs ansvar behöver breddas så att skolorna får ett bättre stöd genom den expertis BUP och även Dammsdalskolan besitter. Samtalsstöd för barn och unga behöver utökas och vi behöver se till att ha kapacitet för den vård och de utredningar som barn och unga i Sörmland är i behov av, rekrytering är en viktig pusselbit.

Inget mer ”bla, bla, bla!”

Regionen arbetar för de som bor i Sörmland, ibland i skepnad av patienter, ibland resenärer eller kanske publik.

Hur planetens begränsade resurser fördelas är ett gemensamt ansvar. Den enskilde personen kan dra sitt strå till stacken men för att nå högre är det kollektivets ansvar som väger tyngst. Regionen behöver ta strategiska beslut för klimatet.

Samarbete mellan kommunerna och regionen behöver analyseras och justeras utifrån lärdomar vi kan göra utifrån pandemin.

Sedan pandemins början har färre åkt buss, konserter har ställts in, många har arbetat hemma osv. Vi behöver se dessa nya strukturer och sätta dem i olika framtidsscenarioer för att hitta bra sätt att samarbeta kring och utveckla kollektivtrafiken i Sörmland.

Gemensamt resande är modernt och klimatsmart. Vi vill att så många som möjligt ska hitta passande avgångar eller kunna anropsstyra resor. Kostnaderna för resorna behöver stimulera resande för alla. Att ta bussen bör framstå som det smarta alternativet. I dag är det billigare att åka själv i en bil, det är ologiskt. Vi ser med intresse på den sk. Wienermodellen samtidigt som avgiftsfritt åkande är en målbild.

Vi vill att Sörmlänningar ska känna sig trygga. Arbete, ett bra boende och en fast inkomst är inte alla förunnat. Pandemins påverkan på arbetslivet behöver analyseras.

Folkbildning kan bli en viktig del för att lyfta utbildningsnivån i länet samt kompetensförsörjningen till Regionen tex genom ”KLIV”. Regionens folkhögskolor och Öknaskolan är viktiga aktörer för att stötta upp samhället med adekvat och arbetslivsanpassade utbildningar.

Alla ska kunna ta sig smidigt till upplevelser i länet, därför vill vi införa en kulturbiljett inom Sörmlandstrafiken. Detta ser vi som en del i den klimatomställning som vi behöver göra gemensamt. Vi behöver se över hur vi transporterar varor och människor bättre än idag. Regionen bör införa avgiftsfria sjukresor med kollektivtrafiken i Sörmland.

Sörmlandsmodellen, som ger barn kulturupplevelser ska vi måna. Att skolas in i kulturupplevelser ger oss en mer harmonisk uppväxt med möjlighet att utveckla fantasi och stimulerar att uttrycka oss kulturellt. Vi vill att fler ska kunna ta del av Sörmlandsmodellen och vill inkludera gymnasie- och högskolestudenter samt SÄBO.

Vi behöver minska det totala trafikflödet till och från vårdinstanser. Arbetet med klimatsäkrad upphandling behöver utvecklas och inkludera sociala aspekter. Vi vill på olika sätt motivera och stimulera till att medarbetare nyttjar kollektivtrafiken samt samordna godstrafik i den mån det går.

För framtiden vill vi att regionen ska arbeta mer med hållbarhet. Solkraft och vindkraft är energikällor vi behöver nyttja bättre i samhället och regionen bör vara föregångare. Vi behöver ställa om vår konsumtion och kost. Rening av läkemedelsutsläpp bör regionen ta tag i snarast.

Vi anser att Nynäs slott och Öknaskolan kan utvecklas mer till att bli ett nav för regionens arbete med hållbarhetsfrågor.

Frågorna kring miljö och demokrati behöver sättas i fokus i Region Sörmland. Därför vill vi inrätta en kommitté för hållbarhets- och demokratifrågor. Vi håller med Greta Thunberg, inget mer ”bla, bla bla!”

Ett välmående Sörmland

Vänsterpartiet är ett socialistiskt parti och vi ser att ett sådant samhälle är kantat av jämlikhet, samverkan, demokrati och diskussion och att det är fritt från maktfullkomlighet, nazism, rasism och slutna rum.

För att en demokratisk församling ska kunna fungera behöver de valda ledamöterna ges möjlighet att inhämta information och på olika sätt samtala om regionens olika frågor.

Vi känner att de samverkansnämnder och forum vi har tillsammans med andra regioner är fungerande men att Region Sörmlands egen struktur, som skapades av den sittande majoriteten, med en minimalistisk politisk organisation inte är funktionell.

Forskning är ett viktigt inslag i regionen och vi välkomnar att till exempel de akademiska vårdcentralerna byter ort med jämna mellanrum så att fler vårdcentraler får möjlighet till detta. Vi vill att utbildningsdagarna för våra politiker omedelbart återupptas i digital form om så behövs.

Stora frågor så som kompetensförsörjning, klimatomställning och vårt grunduppdrag inom hälso- och sjukvård är de i särklass största utmaningarna för välfärden och för vår framtid. Dessa frågor ryms inte att diskuteras på ett värdigt sätt i regionstyrelsen. Vi vill återinföra forum för personalfrågor, demokrati- och hållbarhet.

Vänsterpartiet har sedan mandatperiodens början påtalat hur majoriteten inskränker möjligheten till debatt och rätt att uttrycka sig i regionen.

Exempel på inskränkningar är att ersättare inte får tala vilket de fått tidigare mandatperioder, ledamöter får inte illustrera våra tal med bilder så som grafer eller underliggande statistik vid fullmäktigemöten likt tidigare år och så denna anorektiska politiska organisation som urholkar demokratin, samtalet, och som samlar makten till några få.

Vår motion om digitala möten refuserades som omöjlig och tekniskt osäker men sedan kom Corona och visade på vilka möjligheter vårt förslag hade. Mötesstrukturen behöver byggas upp för ett mer miljösmart samlande av medarbetare och politiker i regionen.

Sörmland har stor potential att må bättre. För att klara det behöver vi göra insatser inte bara för folkhälsan utan även inom demokrati, miljö, utbildning, näringsliv, forskning, kultur med mer.

Vänsterpartiet anser att vi behöver följa lagen. Mål i budgeten behöver vara satta så att vi följer den lagstiftning som de är framtagna för att uppfylla. Vi förstår att det kan vara kostsamt samtidigt som genomförd vård mest troligt leder till en friskare befolkning vilket minskar kostnaderna.

Vi ser behovet av ökade insatser och ser i längden inte någon vinst i att vi ska ha lägst regionskatt i landet. Ett friskare folk ger fler i arbete, vilket ger högre skatteintäkter. Om Sörmland mår bra, kommer vi kunna må än bättre.

Mål och ekonomi

Vänsterpartiet har valt att ta fram egna indikatorer. Inom parentes anges majoritetens förslag till procentsats om jämförbar data finns.

Indikatorer	2022	Långsiktigt
Andelen bra självskattad hälsa	85% (75%)	100% (100%)
Andelen rökare i Sörmland	4% (7%)	0% (5%)
Andelen överviktiga i Sörmland	40% (55%)	20% (25%)
Andelen patienter som får kontakt med primärvården samma dag	100% (90%)	100% (100%)
Andelen patienter som fått medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar	100% (80%)	100% (100%)
Andelen patienter som fått första kontakt med specialistvården inom 90 dagar	100% (90%)	100% (100%)
Andelen patienter som fått utredning inom 30 dagar inom barn- och ungdomspsykiatri	100% (62%)	100%
Punktlighet buss	95% (85%)	100% (100%)
Punktlighet tåg	95% (95%)	100% (100%)
Patienter med vårdrelaterade infektioner i somatisk slutenvård	5% (9%)	0% (0%)
Andelen svensk producerade varor (avser animaliska livsmedel)	85% (75%)	100% (75%)
Minska köttbehovet Utifrån dagens "behov"	50%	100%
Minska regionens utsläpp av växthusgaser	5% per år	

Investeringsbudget

Vi anser att vi framgent behöver se över kostnader för byggnationer för att låta investeringsbudgeten samspela med en mer modern vård där nära vård och patientens behov sätts i centrum.

Resultaträkning

mnkr	Reviderad Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter	3 100	3 200	2 850	2 700
Verksamhetens kostnader	-12 938	-13 454	-13 221	-13 352
Avskrivningar	-320	-370	-410	-410
Verksamhetens nettokostnader	-10 158	-10 624	-10 781	-11 062
Skatteintäkter	6 746	7 205	7 479	7 733
Inkomst- o kostnadsutjämnning	2 012	2 112	2 083	2 151
Generella statsbidrag	961	973	973	973
Summa skatt o statsbidrag	9 719	10 290	10 535	10 857
Verksamhetens resultat	-439	-334	-246	-205
Värdeökning pensionsskuld	-56	-97	-122	-140
Finansiella intäkter	202	306	359	414
Finansiella kostnader	-27	-20	-31	-44
Finansnetto	119	189	206	230
Årets resultat	-320	-145	-40	25
Planerad användning av RUR	320	145	40	0
Balanskravsresultat	0	0	0	25

Yrkanden

- Vi yrkar på att Vänsterpartiet Region Sörmlands budgetförslag bifalls.
- Vi yrkar på att skattesatsen 2022 fastställs till 10,83%.
- Vi yrkar på att Region Sörmlands investeringsbudget fastställs.

